

Eskilstorps kyrka

55.4803, 13.0236

Genom fynd vid kyrkan kan man på goda grunden anta att här fanns en bosättning, och kanske också en träkyrka redan på 1000-talet. Grunden till den nuvarande kyrkan uppfördes dock på 1100-talet.

Ända fram till mitten av 1700-talet fanns det väster om kyrkans torn ett kapell som i äldre tider kallades Sankta Gertuds kapell.

Under andra halvan av 1800-talet blev kyrkan för trång för den växande församlingen, och man förde diskussioner om att bredda eller förlänga kyrkan. Alternativt låta bygga en korsarm. 1864 beslutade kyrkostämman att anta ett förslag från murarmästare Ch. Grönquist i Bonderup om fullständig ombyggnad av kyrkan.

Överintendentsämbetet granskade förslaget till ombyggnad, men menade att kyrkan skulle bli allt för lång och smal och föreslit istället en korskyrka, något kyrkostämman avfärdade då man ansåg att detta hade blivit för dyrt.

Överintendentsämbetets förslag till inredning, såsom altare, predikstol och bänkar godtogs dock av stämman, fränsett att man önskade dörrar till bänkarna.

Ett nytt förslag till ombyggnad av kyrkan upprättades av J. Thulin i Malmö, och när man sedan 1873 byggde den nuvarande kyrkan sparade man bara nederdelen av tornet från senmedeltiden. Men i den nuvarande kyrkans murverk finns återanvända stenar från medeltidskyrkan.

1936 byggdes tornet på som ett led i en större ombyggnation, ledd av domkyrkaarkitekt Eiler Græbe. Riksantikvarien ansåg att förhöjningen av tornet var i högsta grad olämplig, men gav trots detta sitt samtycke till ombyggnaden.

Vid ombyggnaden fick också tornets portal sitt nuvarande utseende, då den gamla portalen var för smal.

I vapenhuset finns en tavla som visar kyrkan före ombyggnad av tornet.

Lillklockan blev omgjuten 1759 av klockgjutaren Andreas Wetterholtz i Malmö.

Storklockan från 1792 är gjuten i Malmö av sonen Jonas Wetterholtz.

Det äldsta föremålet i kyrkan är dopfunten som höggs på 1100-talet, och som alltså kommer från den gamla kyrkan. Den liknar en funt i Höörs kyrka som man vet är huggen av Mårten Stenmästare. Mässingsfatet tillkom efter reformationen och bär årtalet 1659. När dopfunten renoverade på 1930-talet togs de ursprungliga färgerna på funten bort och ett dopfat av mässing inköptes.

I nedre partiet av altarpopsatsen från 1632 finns en oljemålning från samma tid, föreställande korsfästelsen. Bakom denna målning finns en ännu äldre målning bevarad. På sidorna finns två snidade evangelistgestaltfigurer. Överstycket har en oljemålning av "Lammet med korsfanan" och överst mellan de brutna gavlarna står Kristus.

På baksidan av altarpopsatsen finns en inskription på latin som i översättning berättar att altarpopsatsen kom på plats efter att en äldre uppsatts fallit sönder på grund av ålder. Den nuvarande uppsatsen kom på plats när kung Christian IV regerade, Sigvard Urne styrde på Malmöhus slott, dr Mattias Jani var superintendent, Henrik Chron denna kyrkas kyrkoherde, Peder Trøelsen och Lauritz Svendsen kyrkovärdar.

I kyrkan finns en kormatta och ett antependie utförd av Märta Måås-Fjetterström. Antependiet har en text som lyder: Herrens ord är en fast borg, den rättfärdige löper dit och varder beskärmad.

Predikstolen är från 1874.

Till kyrkan hör en del silverföremål. Bland annat en nattvardskalk vars mittdel troligen är från 1580-talet. Foten är gjord av guldsmeden Hart i Malmö 1758 och skålen 1874 av Gustaf Dahlgren.

Kannan är utförd av S Albrechtsson 1964.

En dopkanna och en oblatask, båda sexkantiga, är verk från 1961 tillverkad av mästaren och hovjuvelerare Wiven Nilsson i Lund.

Sina första orgel fick kyrkan 1843. Denna orgel fördes över till den nya kyrkan.

1923 upprättades förslag till ny orgel av domkyrkoarkitekt Theodor Wählin och orgelbyggare Olof Hammarberg i Göteborg. Men trots att Byggnadsstyrelsen godkände förslaget, fick kyrkan året efter en orgel byggd av A. Mårtensson i Lund.

Den nuvarande orgeln med 14 stämmor fördelade på två manualer och pedal är byggd 1975, också av A. Mårtenssons Orgelfabrik i Lund, och har en fasad som är ritad av arkitekt Roland Hedenström i Stockholm.

Källor:

Webb: Vellinge-Månstorps församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Pdf: "Eskilstorps kyrka - vård och underhållsplan". Caroline Ranby.